

Puolankajärven koulun järjestyssääntöjen päivitys

SIV 27.05.2025 § 29
2883/12.00.01/2025

Valmistelija: Tuula Väisänen, p. 040 740 2567

Eduskunta on 29.4.2025 hyväksynyt puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksen oppituntien aikana koskevat lakimuutokset. Laki vaatii vielä presidentin vahvistamisen. Uudistunut perusopetuslaki tulee voimaan 1.8.2025.

Perusopetuslaki muuttuu siten, että se kieltää oppilailta mobiililaitteiden, kuten puhelimen, tabletin, kannettavan tietokoneen, kuulokkeiden, kellopuhelimen ja älykellon käytön perusopetuksen oppitunneilla. Oppilaat saavat käyttää mobiililaitteita oppitunneilla vain oppimiseen opettajan luvalla. Käyttö on sallittu rehtorin tai opettajan luvalla myös oman terveydenhoitoon tai oppimisen apuvälineenä.

Perusopetuksen järjestäjien tulee päivittää omat järjestyssääntönsä lakimuutoksen mukaisesti elokuun alkuun mennessä. Paikallista opetussuunnitelmaa ei tarvitse muuttaa. Muutos mahdollistaa laitteiden käytön rajoittamisen tai kieltämisen myös muuna kouluaikana.

Perusopetuslain 29 § määrittelee reunaehdot sille, millaisissa tilanteissa puhelinta ja muuta mobiililaitetta voi käyttää oppitunnin aikana. Perusopetuslain 29 § velvoittaa opetuksen järjestäjät määrittämään järjestyssäännöissä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppituntien aikana sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä koulupäivän aikana muulloin kuin oppitunnilla. Välituntien, ruokailun ja muun opetuksettoman ajan osalta opetuksen järjestäjälle on annettu toimivalta määritellä käyttö ja säilytys järjestyssäännöissä. Sääntely koskee kaikkia puhelimia ja muita mobiililaitteita, eikä ole merkitystä sillä, kuka laitteen omistaa. Tämä tarkoittaa koulun, oppilaan, oppilaan huoltajan tai jonkun muun omistamia laitteita.

Perusopetuksessa oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimiseen tai rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon tai apuvälineenä. Kielto ei ole riippuvainen siitä, kuka oppilaan käytössä olevan laitteen omistaa, vaan häiritsevä käyttö on kielletty kaikilla mobiililaitteilla.

Oppilas saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnilla terveydenhoitoonsa tai apuvälineenä opettajan tai rehtorin suullisella tai kirjallisella luvalla. Tällöinkään puhelinta tai mobiililaitetta ei saa käyttää opetusta tai oppimista häiritsevällä tavalla. Suullisessa tai kirjallisessa luvassa on hyvä huomioida, koskeeko lupa oppitunnin lisäksi välitunteja, ruokailua, siirtymisiä tai muuta opetuksetonta

aikaa. Jos oppilas tarvitsee mobiililaitetta terveydenhoitoon tai apuvälineenä oppitunnin tai koko koulupäivän ajaksi, lupa tulee myöntää.

Puhelinta tai muuta mobiililaitetta on mahdollista käyttää terveydenhoidossa esimerkiksi diabeteksen hoidossa. Kun puhelinta tai muuta mobiililaitetta käytetään terveydenhoitoon, on kyseessä useimmiten pitkäaikaissairaus, jolloin lupaa ei ole tarpeen pyytää tai myöntää toistuvasti, vaan se myönnetään esimerkiksi koko lukuvuotta varten.

Perusopetuslain 29 §:n mukaan järjestyssäännöillä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. Muulla kuin oppitunnilla tarkoitetaan muun muassa välituntia, ruokailua ja esimerkiksi siirtymisiä paikasta toiseen.

Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä välitunnin aikana. Koulu voi esimerkiksi määrätä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö on kielletty kaikilla välitunneilla tai että mobiililaitteiden käyttö on sallittua joillakin välitunneilla tai tietyllä välituntialueella. Opetuksen välissä olevat välitunnit on yleisesti tarkoitettu oppilaiden virkistäytymiseen ja yhteisöllisyyden ylläpitämiseen, minkä osaltaan voidaan katsoa edistävän opetuksessa jaksamista ja keskittymistä.

Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä myös ruokailun aikana. Ruokailu on opetussuunnitelman perusteiden mukaista ohjattua ja kasvatuksellista toimintaa, jossa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja ja -tottumuksia. Kouluruokailun tehtävänä on oppilaiden terveen kasvun ja kehityksen, opiskelukyvyyn sekä ruokaosaamisen tukeminen. Ruokailuhetkien aikana keskitytään yhteisöllisyyteen ja ruokailun rauhallisuuteen.

Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä lisäksi siirtymisten aikana. Siirtymisillä tarkoitetaan oppilaan siirtymistä luokasta, opetustilasta tai oppimisympäristöstä toiseen, esimerkiksi liikuntapaikalle tai ruokailuun.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on arvioinut mobiililaitteiden käytön rajoittamisen lainsäädännön perustuslain mukaisuuden. Perustuslakivaliokunnan mukaan sääntely mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla ei muodostu ongelmalliseksi. Eduskunnan sivistysvaliokunta on mietinnössään pitänyt tärkeänä opetuksen järjestäjien mahdollisuutta määrätä käyttökielto koko koulupäivän ajaksi. Asiaa on sivistysvaliokunnan mukaan hyvä tarkastella mm. ikäsidonnaisesti.

Mobiililaitteen välttämätön käyttö tulee kuitenkin aina sallia. Välttämättömällä käytöllä tarkoitetaan esimerkiksi yhteydenottoa huoltajaan opettajan luvalla, jos oppilas on sairastunut. Oppilaalla on aina oikeus ilman koulun henkilöstön lupaa hätätilanteessa ottaa

yhteyttä viranomaiseen, esimerkiksi soittaa hätänumeroon.
Välttämätöntä käyttöä ei voi kieltää järjestyssäännöissä.

Opetushallitus suosittelee, että opetuksen järjestäjät laativat välitunneille, siirtymisiin ja ruokailuun sellaiset järjestyssäännöt, jotka edistävät turvallista opiskeluympäristöä, oppimista ja keskittymiskykyä, rajoittavat puhelimen häiritsevää käyttöä, edistävät liikunnallista elämäntapaa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä hyviä ruokailutapoja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä. Opetushallituksen näkemyksen mukaan puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö tulisi kieltää kokonaan ruokailussa.

Puolankajärven koulussa on selvitetty kyselyllä huoltajien, oppilaiden sekä henkilökunnan kanta mobiililaitteiden käytön rajaamiseen. Vaihtoehdot kyselyssä olivat: Mobiililaitteiden käyttö sallitaan välituntien aikana luokilla 6–9

1. yhdellä välitunnilla
2. kaikilla välitunneilla
3. ei sallita ollenkaan koulupäivän aikana.

Huoltajien kyselyssä vastaajista 36 % oli sitä mieltä, että kännykän käyttö sallitaan yhdellä välitunnilla, 44 % sallisi kännykän käytön kaikilla välitunneilla ja vastaajista 20 % oli sitä mieltä, ettei kännykän käyttöä sallita ollenkaan koulupäivän aikana.

Henkilökunnan kyselyyn vastaajista 31,2 % oli sitä mieltä, että kännykän käyttö sallitaan yhdellä välitunnilla, 31,3 % sallisi kännykän käytön kaikilla välitunneilla ja vastaajista 37,5 % oli sitä mieltä, ettei kännykän käyttöä sallita ollenkaan koulupäivän aikana.

Oppilaskunnan kanta on, että kännykän käyttö sallitaan luokilla 6–9 kaikilla välitunneilla.

Opetushallituksen suositusten ja kyselyjen tuloksien perusteella Puolankajärven koulun rehtori esittää, että mobiililaitteiden käyttö sallitaan luokilla 6–9 vain välitunneilla. Kännykän käyttöä ei sallita ruokalassa, siirtymien aikana eikä opetuksettomana aikana.

Luokilla 1–5 kännykän käyttö ei ole sallittua ollenkaan koulupäivän aikana.

Puolankajärven koulun järjestyssäännöt on kokousmateriaalin liitteenä.

Va sivistysjohtaja: Sivistyslautakunta hyväksyy rehtorin esityksen, jossa mobiililaitteiden käyttö on sallittu luokilla 6–9 vain välituntien aikana. Mobiililaitteiden käyttö on kielletty ruokalassa, siirtymien aikana sekä opetuksettomana aikana. Luokilla 1–5 kännykän käyttö on kielletty kokonaan koulupäivän aikana.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Täytäntöönpano: Puolankajärven koulu